

Výzkumná centra ELI Beamlines a HiLASE navštívil kardinál Duka a poslanci Evropského parlamentu

Dolní Břežany u Prahy, kde v současnosti vznikají dvě špičková výzkumná centra Fyzikálního ústavu AV ČR pro uživatelský výzkum – ELI Beamlines a HiLASE – navštívily dva dny po sobě významné osobnosti veřejného života.

Průběh stavby obou center si nejprve 26. března prohlédl pražský arcibiskup a primas český Dominik Duka. Již dříve v souvislosti s oběma projekty Fyzikálního ústavu prohlásil: „Domnívám se, že pro Českou republiku je to velice důležitý vstup do světa evropské a světové vědy. Uvědomíme-li si, kolik mladých vědců odchází do zahraničí, musíme být rádi, že díky těmto projektům tomu může být dokonce naopak a mnoho jich přijde také k nám. Vzhledem k minulosti Dolních Břežan jsem jako pražský arcibiskup také rád, že tento projekt pomůže k dalšímu rozvoji obce.“

Při dvouhodinové návštěvě, na které ho provázeli předseda Akademie věd ČR Jiří Drahoš, ředitel Fyzikálního ústavu AV ČR Jan Řídký, výkonný ředitel ELI Beamlines Vlastimil Růžička a zástupci Dolních Břežan, se kardinál Duka seznámil s již hotovou budovou projektu HiLASE, kde v budoucnu za pomoci laserů s průlomovými parametry bude vznikat řada nových aplikací pro hi-tech průmysl.

Poté si pražský arcibiskup prohlédl sousední staveniště centra ELI Beamlines zaměřeného na základní výzkum pro laserovou fyziku, astrofyziku, materiálové vědy, strojírenství, medicínu, biologii nebo chemii. Na pozemcích, které ještě nedávno patřily právě pražské arcidiecézi, lze nyní vidět téměř dokončenou třípatrovou administrativní budovu. V případě dalšího objektu, technicky nesmírně náročné laserové haly, pracují stavaři na podzemním patře.

S kolaudací obou budov ELI Beamlines se počítá až v příštím roce, následně budou instalovány a odzkoušeny technologie, z nichž ty nejdůležitější vznikají ve spolupráci s tak renomovanými institucemi a firmami, jakými jsou Lawrence Livermore National Laboratory (USA), Rutherford Appleton Laboratory (UK), Femtolasers (Rakousko) nebo Trumpf (Německo). První paprsky pro uživatele mají být k dispozici na počátku roku 2018.

Právě plánované prodloužení doby realizace projektu ELI Beamlines o dva roky prostřednictvím tzv. fázování bylo jedním z důvodů návštěvy skupiny zástupců Výboru pro kontrolu rozpočtu Evropského parlamentu (EP). Ta se uskutečnila 27. března a kromě poslanců EP a jejich doprovodu se jí účastnila také reprezentace z Generálního ředitelství Evropské komise pro regionální politiku (DG Regio) a zástupci řídicího orgánu Operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace, z něhož je realizace projektu ELI Beamlines financována, tedy Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.

Výsledky pobytu europoslanců zakládají podle výkonného ředitele ELI Beamlines řadu důvodů k optimismu: „Podle toho, co páni poslanci a zástupci DG Regio říkali během prohlídky stavby, a jak dávali najevo svou spokojenost, si troufám tvrdit, že definitivní schválení fázování našeho projektu, o kterém bude rozhodovat sama Evropská komise, je na velmi dobré cestě.“

Stavbu objektu HiLASE realizuje společnost OHL ŽS, náročnější budovy projektu ELI Beamlines staví konsorcium firem Metrostav, VCES a OHL ŽS.